

Ο ταραγμένος Απρίλιος του Αλ Ακσα έφερε τη λιβανική έκπληξη

News analysis

ΤΟΥ ΓΑΒΡΙΗΛ ΧΑΡΙΤΟΥ

Δεν ήταν η πρώτη φορά που το Ραμαζάνι και το Εβραϊκό Πάσχα θα συνέπιπταν χρονικά και ήταν κοινό μυστικό ότι ο φετινός Απρίλιος προβλέπεται ταραχώδης. Σε αυτό βοήθησαν οι κατά καιρούς ακραίες δηλώσεις ορισμένων υπουργών της ακροδεξιάς εθνοθηρσκευτικής πτέρυγας της ισραηλινής κυβέρνησης, συν το ότι από την αρχή του 2023 αυξήθηκε κατακόρυφα ο αριθμός τόσο των παλαιστινιακών επιθέσεων όσο και των ισραηλινών στρατιωτικών επιχειρήσεων στη Δυτική Οχθη. Με αρχιτέκτονα τη διακυβέρνηση Μπίντεν, το Ισραήλ, η Παλαιστινιακή Αρχή, η Ιορδανία και η Αίγυπτος αποφάσισαν να δράσουν προληπτικά με αποτέλεσμα να πραγματοποιηθούν με τη συμμετοχή των ΗΠΑ δύο διεθνείς διασκέψεις για να απομακρυνθεί το ενδεχόμενο ενός ταραχώδους Απριλίου. Η πρώτη έγινε στην Ακαμπα στις 26/2 και η δεύτερη στο Σαρμ Αλ Σείχ στις 19/3, μόλις 4 μέρες πριν από την έναρξη του Ραμαζανίου. Επρόκειτο για ένα ενδιαφέρον πείραμα, που πέτυχε εν μέρει. Οι πρώτες εννέα μέρες του Ραμαζανίου κύλησαν ήρεμα, εκπλήσσοντας τους πάντες. Προηγουμένως, και παρά τις αντιδράσεις της ενδοκυβερνητικής Ακροδεξιάς, το Ισραήλ πάγωσε την κατεδάφιση αυθαιρέτων αραβικών κτισμάτων και εκκένωσε παράνομους εβραϊκούς καταυλισμούς στην Δυτική Οχθη, επιτρέποντας παράλληλα σε ασυνήθιστα μεγάλο αριθμό προσκυνητών από τη Δυτική Οχθη και τη Γάζα να μεταβαίνουν στις προσευχές στο Αλ Ακσα.

Ωστόσο, όταν μαθεύτηκε ότι η ισραηλινή αστυνομία προέβη σε συλλήψεις εβραίων ακτιβιστών που στόχευαν να μεταβούν στον προαύλιο χώρο του τεμένους Αλ Ακσα για να αναβιώσουν το έθιμο της θρησκευτικής σφαγής αρνιών και κατσικιών κατά την παραμονή του Εβραϊκού Πάσχα, νεαροί Παλαιστίνιοι κινητοποιήθηκαν. Εφοδιάστηκαν με πέτρες, μπουκάλια και πυροτεχνήματα και επεδίωκαν να διανυκτερεύσουν μέσα στο Αλ Ακσα για να αντιμετωπίσουν εβραϊούς θρησκευόμενους ακτιβιστές που θα επιχειρούσαν να πραγματοποιήσουν τα σχέδιά τους τα ξημερώματα του Εβραϊκού Πάσχα στις 4/4. Οι εικόνες από την ισραηλινή αστυνομική επιχείρηση εκκένωσης του τεμένους προκάλεσαν την ανάφλεξη όλων των μετώπων. Η αναταραχή στην Ιερουσαλήμ επεκτάθηκε στη μεθόριο της Γάζας, στις αραβικές μειονοτικές πόλεις στο βόρειο Ισραήλ και τέλος στη μεθόριο με τον Λίβανο και τη Συρία. Αυτή η ανάφλεξη διήρκεσε πέντε μέρες, με τις αντικυβερνητικές διαδηλώσεις στις εβραϊκές πόλεις της χώρας κατά της αμφιλεγόμενης δικαστικής μεταρρύθμισης να συμπληρώνουν ένα χαοτικό σκηνικό. Η εκτόξευση ρουκετών από τη Γάζα ήταν αναμενόμενη, ως επίσης και οι ταραχές στη Δυτική Οχθη. Οι περιστάσεις θα

ενθάρρυναν την επανάληψη των συγκρούσεων μεταξύ Εβραίων και Αράβων στις μικτές πόλεις του προπερίνου Μαΐου. Ωστόσο, ο φετινός ταραγμένος Απρίλιος διέφερε σε σημαντικά σημεία: Καταρχήν, οι διαδηλώσεις των αράβων μειονοτικών δεν εξαπλώθηκαν σε αστικά κέντρα με μικτό πληθυσμό.

Όσον αφορά στο μπαράζ των ρουκετών από τον νότιο Λίβανο, η Χεζμπολά δεν ανέλαβε καμία ευθύνη. Παράλληλα, η κυβέρνηση του Λιβάνου καταδίκασε «όσους χρησιμοποιούν τη λιβανική επικράτεια ως εφιαλτήριο στρατιωτικών επιχειρήσεων κατά τρίτης χώρας», ενώ την ίδια στιγμή ο τακτικός λιβανικός στρατός, για πρώτη φορά ύστερα από τρεις δεκαετίες, ανέλαβε δράση στον νότιο Λίβανο και (προφανώς με την άδεια της Χεζμπολά) κατάσχεσε ρουκέτες και εκτοξευτήρες που ανήκαν σε πυρήνες της Χαμάς στο παλαιστινιακό στρατόπεδο προσφύγων Ρασιντίγιε της Τύρου.

Η εντυπωσιακή μεταστροφή της κυβέρνησης της Βηρυτού οφείλεται στις δεσμεύσεις που ανέλαβε κατά την υπογραφή της συμφωνίας θαλάσσιας οριοθέτησης με το Ισραήλ τον περσινό Οκτώβριο. Παρά τις αντιρρήσεις που είχε προβάλλει, τη θαλάσσια οριοθέτηση Λιβάνου - Ισραήλ είχε αποδεχθεί και η Χεζμπολά, θέλωτας να αποδείξει ότι δεν προτίθεται να εμποδίσει την ανάκαμψη της λιβανικής οικονομίας και την αξιοποίηση των κοιτασμάτων φυσικού αερίου της χώρας. Τέλος, σε συγκυριακό επίπεδο, αυτήν την περίοδο η προσωρινή

Δεν υπάρχει η παραμικρή αμφιβολία ότι το φιτίλι κάθε ανάφλεξης βρίσκεται στο τέμενος Αλ Ακσα και στη διένεξη Ισραηλινών - Παλαιστινίων. Ως προς αυτό το ζήτημα, το αδιέξοδο θα παραμένει, με την επικράτηση ακραίων φωνών στην ισραηλινή κυβέρνηση και το απρόβλεπτο μέλλον της Παλαιστινιακής Αρχής

κυβέρνηση του Λιβάνου δυσκολεύεται να ανταπαντήσει στις κατηγορίες του ΔΝΤ, που τη φέρουν απρόθυμη να προβεί σε δομικές μεταρρυθμίσεις της λιβανικής οικονομίας. Με την «επανακατάληψη» του ελέγχου του νοτίου Λιβάνου, η Βηρυτός θέλει να αποδείξει ότι έχει αξιοπιστία έναντι των ανήσυχων πιστωτών και των ενεργειακών επενδυτών. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, δεν υπάρχει η παραμικρή αμφιβολία ότι το φιτίλι κάθε ανάφλεξης βρίσκεται στο τέμενος Αλ Ακσα και στη διένεξη Ισραηλινών - Παλαιστινίων. Ως προς αυτό το ζήτημα, το αδιέξοδο θα παραμένει, με την επικράτηση ακραίων φωνών στην ισραηλινή κυβέρνηση και το απρόβλεπτο μέλλον της Παλαιστινιακής Αρχής, μετά το πέρας της θητείας του γηραιού προέδρου της, Μαχμούντ Αμπάς.

Ο Δρ. Γαβριήλ Χαρίτου είναι ερευνητής του **ΕΝΑΜΕΤΙ** και του ισραηλινού Ινστιτούτου Μίνε Γκουριόν. Διδάσκει Ιστορία των Πολιτικών Σχέσεων Ελλάδας - Κύπρου - Ισραήλ στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας και στο Πανεπιστήμιο Μίνε Γκουριόν.